ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Factors Influencing Academic Success of Faculty of Education Students at Buriram Rajabhat University

จารุมาศ แสงสว่าง[1,*] และอรนุช ศรีคำ[2]

Jarumas Sangsavang[1,*] and Oranut Srikham[2]

(Received: March 22, 2026; Revised: June 11, 2026; Accepted: June 16, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษา 2) ศึกษาระดับความสำเร็จทางการศึกษา และ 3) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ตามลำดับ นอกจากนี้ ระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จทางการศึกษาได้ร้อยละ 78.2

คำสำคัญ: ความสำเร็จทางการศึกษา นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

[1, 2] กลุ่มวิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, จังหวัดบุรีรัมย์ 31000

Department of Testing and Educational Research, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University, Buriram Province 31000

[*] Corresponding author, e-mail: Jarumas.sa@bru.ac.th

ABSTRACT

This study aimed to: 1) Examine the levels of factors related with academic success; 2) Investigate the level of academic success; and 3) Analyze the factors influencing academic success among students of the Faculty of Education, Buriram Rajabhat University. The sample consisted of 200 fourth-year students from the Faculty of Education, Buriram Rajabhat University, during the 2025 academic year, selected through stratified random sampling. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire. The data were analyzed using mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The results showed that the overall level of factors related to academic success was at a high level. Among these factors, social support had the highest mean score, followed by internal student factors and learning environment factors. In addition, the overall level of academic success among students of the Faculty of Education, Buriram Rajabhat University was also at a high level. Furthermore, the factors influencing academic success among students of the Faculty of Education, Buriram Rajabhat University were internal student factors and learning environment factors. These factors were able to explain 78.2% of the variance in academic success.

Keywords: Academic success, Faculty of education students, Buriram Rajabhat University

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เนื่องจากมนุษย์เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศในทุกมิติ การจัดการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้มีทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ภายใต้บริบทของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง (อารีรัตน์ งามขำ, คณากร ก่อกิจธรรมกุล, รุ่งทิพย์ พงษ์อัคคศิรา และเฟื่องฟ้า ขอบคุณ, 2567) โดยแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งการเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to know) การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติ (Learning to do) การเรียนรู้เพื่ออยู่ร่วมกัน (Learning to live together) และการเรียนรู้เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Learning to be) (ดวงใจ วงศ์เกย, 2567) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันไม่ได้เน้นการพัฒนาด้านวิชาการเพียงเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงการเสริมสร้างทักษะชีวิต การคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการปรับตัว เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

และพัฒนาตนอย่างต่อเนื่องในฐานะผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (สุทิน เจียมประโคน, กานชนก แซ่อุ่ย, สุภาพร ชูสาย และชลธิชา ระลึก, 2564)

ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยเฉพาะนักศึกษาคณะครุศาสตร์ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประเทศในอนาคต จึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีทั้งความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการประกอบวิชาชีพครู อาทิ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความรับผิดชอบ การกำกับตนเอง และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง (อริสา สุมามาลย์, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา และหิมพรรณ รักแต่งาม, 2563; สุทิน เจียมประโคน และคณะ, 2564; ดวงใจ วงศ์เกย, 2567) ทั้งนี้ ความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากปัจจัยหลายด้านที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวผู้เรียน เช่น พฤติกรรมการเรียนรู้ การบริหารเวลา และวินัยในตนเอง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ เช่น การจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนจากอาจารย์ และความพร้อมของทรัพยากรทางการศึกษา ตลอดจนปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว เพื่อน และบุคคลรอบข้าง ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาศักยภาพ และความสำเร็จทางการศึกษาของผู้เรียน (McClelland, 1985; Bandura, 1986; Zimmerman, 2000; ทิพวัลย์ เรืองเดชสิริพงศ์, 2561; อารีรัตน์ งามขำ และคณะ, 2567; กาญจนา โปทาวี, ปรียานุช ใจสุข และธิดาวัลย์ อุ่นกอง, 2568)

อย่างไรก็ตาม จากการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่านักศึกษาบางส่วนยังมีข้อจำกัดหรือปัจจัยที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษา อาทิ การบริหารจัดการเวลาในการเรียน การปรับตัวต่อภาระงานที่เพิ่มขึ้น ความแตกต่างด้านแรงจูงใจในการเรียนรู้ ตลอดจนข้อจำกัดด้านสังคมของผู้เรียน ปัจจัยดังกล่าว อาจส่งผลให้ระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษามีความแตกต่างกัน แม้จะได้รับการจัดการเรียนรู้ภายใต้บริบทเดียวกันก็ตาม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความสำเร็จทางการศึกษาอาจเป็นผลจากหลายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กัน และควรได้รับการศึกษาเพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และการสนับสนุนทางสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน และยกระดับคุณภาพการผลิตบัณฑิตครูให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

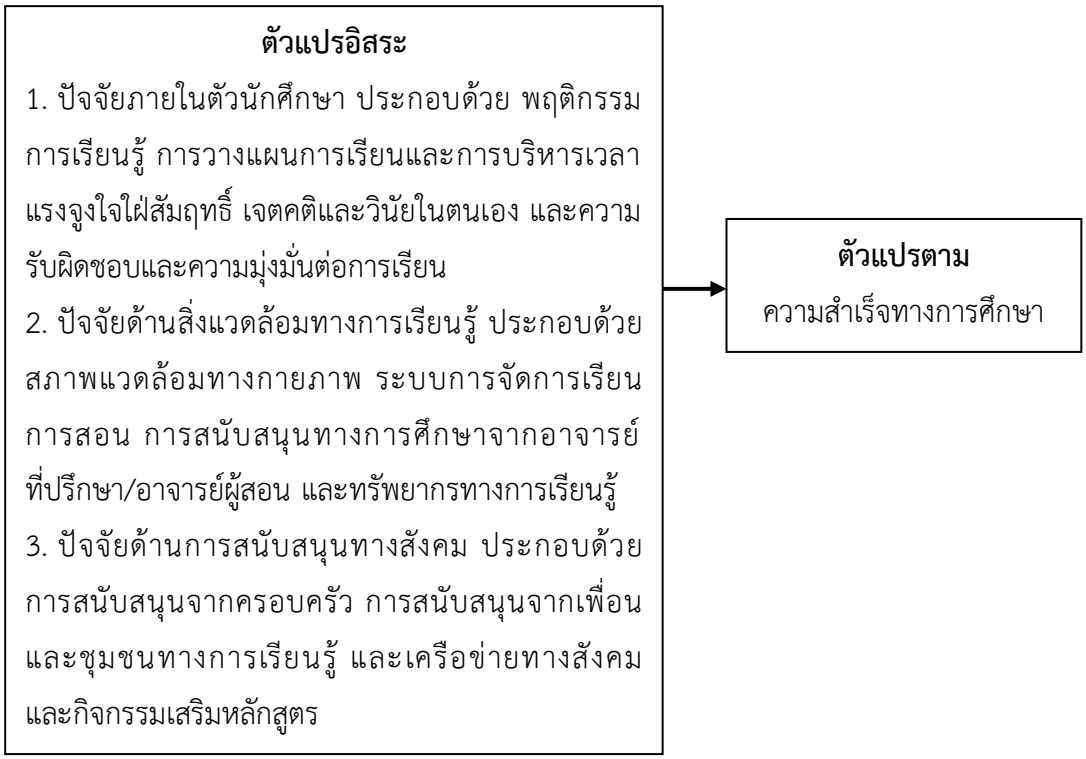
สมมติฐานการวิจัย

มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความสำเร็จทางการศึกษาเป็นผลที่เกิดจากอิทธิพลของหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในตัวนักศึกษา ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประยุกต์ใช้ความรู้ และการพัฒนาตนเองของผู้เรียน

โดยความสำเร็จทางการศึกษา ครอบคลุมมิติด้านผลลัพธ์เชิงวิชาการ ทักษะและการประยุกต์ใช้ความรู้ รวมถึงคุณค่าและความพึงพอใจในการเรียนรู้ (Tinto & Pusser, 2017; Zimmerman, 2000; โสภนา สุดสมบูรณ์, 2568; ดวงใจ วงศ์เกย, 2567) ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาหรือตัวแปรพยากรณ์ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (Bandura, 1986; ทิพวัลย์ เรืองเดชสิริพงศ์, 2561; ณัฐวัฒน์ โรจนวุฒิธรรม, 2564; โสภนา สุดสมบูรณ์, 2568; อารีรัตน์ งามขำ และคณะ, 2567; กาญจนา โปทาวี และคณะ, 2568) แสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2568 จำนวน 624 คน

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2568 จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ด้วยการสุ่มอย่างเป็นระบบ การกำหนดขนาดตัวอย่างใช้โปรแกรม G*Power กำหนดขนาดอิทธิพล (Effect size) เท่ากับ 0.15 (ณรงค์ ทีปประชัย, 2566) ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และอำนาจการทดสอบ (Power) เท่ากับ 0.95 สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ผลการคำนวณจากโปรแกรม พบว่า ต้องใช้ตัวอย่างจำนวนอย่างน้อย 119 คน และเพื่อให้เหมาะสมกับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูงและชดเชยความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล จึงกำหนดขนาดตัวอย่างเป็น 200 คน (Hair, Babin & Anderson, 2019)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ และเกรดเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา จำนวน 5 ด้าน รวม 18 ข้อ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ จำนวน 4 ด้าน รวม 12 ข้อ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 3 ด้าน รวม 9 ข้อ เป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษา และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของนักศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดตัวแปรและสร้างข้อคำถาม

2.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่ศึกษา พร้อมทั้งพัฒนาข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการของแต่ละตัวแปร

2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร จิตวิทยา และการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งค่า IOC อยู่ในช่วง 0.67-1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะในการปรับคำที่ใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง และตัดข้อคำถามที่มีความซ้ำซ้อน

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือรายข้อและรายฉบับ พบว่า การวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อด้วยค่าอำนาจจำแนกด้วยวิธี Item-Total Correlation มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.54-0.87 และวิเคราะห์หาคุณภาพรายฉบับด้วยค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha) โดยมีค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 โดยมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ในด้านความสำเร็จทางการศึกษา เท่ากับ 0.94 ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา เท่ากับ 0.95 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ เท่ากับ 0.96 และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม เท่ากับ 0.94 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ค่าอำนาจจำแนกจะต้องมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (George & Mallery, 2003; ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556)

2.5 ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โดยโครงการวิจัยได้รับการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ตามมติคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ครั้งที่ 1/2569 เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2569 เลขที่โครงการ BRU 043/2568 จากนั้นจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา และดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online questionnaire) โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบด้วยความสมัครใจ และสามารถปฏิเสธการตอบได้ โดยกำหนดเวลาในการตอบกลับภายใน 2 สัปดาห์ ได้รับการตอบกลับ จำนวน 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้รับไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษา และระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ด้วยวิธีนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter) และดำเนินการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นโดยตรวจสอบภาวะความสัมพันธ์เชิงเส้นหลายตัวแปร (Multicollinearity) ก่อนการวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) และการพิจารณาค่าสถิติ Tolerance และ ค่า Variance Inflation Factor (VIF) และตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ในตัวเองของข้อมูล (Autocorrelation) โดยพิจารณาจากค่าสถิติ Durbin-Watson

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปัจจัย	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา	4.31	0.74	มาก
1.1 ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้	4.21	0.73	มาก
1.2 ด้านการวางแผนการเรียนและการบริหารเวลา	4.18	0.81	มาก
1.3 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.39	0.71	มาก
1.4 ด้านเจตคติและวินัยในตนเอง	4.38	0.71	มาก
1.5 ด้านความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นต่อการเรียน	4.34	0.70	มาก
2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้	4.26	0.77	มาก
2.1 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	4.17	0.80	มาก
2.2 ด้านระบบการจัดการเรียนการสอน	4.25	0.77	มาก
2.3 ด้านการสนับสนุนทางการศึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ผู้สอน	4.37	0.72	มาก
2.4 ด้านทรัพยากรทางการเรียนรู้	4.25	0.79	มาก
3. ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม	4.38	0.74	มาก
3.1 ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว	4.47	0.73	มาก
3.2 ด้านการสนับสนุนจากเพื่อนและชุมชนทางการเรียนรู้	4.38	0.75	มาก
3.3 ด้านเครือข่ายทางสังคมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร	4.30	0.75	มาก
รวม	4.31	0.74	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = 0.74) รองลงมา คือ ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา ($\overline{X}$ = 4.31, S.D. = 0.74) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ($\overline{X}$ = 4.26, S.D. = 0.77) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัยดังนี้

ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.71) รองลงมา คือ ด้านเจตคติและวินัยในตนเอง ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนการเรียนและการบริหารเวลา ($\bar{X}$ = 4.18, S.D.= 0.81) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.77) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนทางการศึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ผู้สอน ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.72) รองลงมาคือ ด้านระบบการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.77) ด้านทรัพยากรทางการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.79) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\bar{X}$ = 4.17, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ($\bar{X}$ =4.47, S.D. = 0.73) รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนจากเพื่อนและชุมชนทางการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = 0.75) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเครือข่ายทางสังคมและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.75) ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ความสำเร็จทางการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การได้รับองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ตามที่คาดหวังจากหลักสูตรคณะครุศาสตร์	4.44	0.64	มาก
2. เกรดเฉลี่ยสะสมปัจจุบันสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ	4.06	0.87	มาก
3. สามารถบรรลุผลการเรียนรู้ ในแต่ละรายวิชาที่เรียนได้ตามจุดประสงค์ของวิชา	4.27	0.69	มาก
4. สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.37	0.67	มาก
5. การบรรลุความสำเร็จด้านการเรียนรู้ตามหลักสูตรวิชาชีพครูที่เลือกเรียน	4.33	0.70	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ความสำเร็จทางการศึกษา	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
6. การประสบความสำเร็จด้านการเรียนตามเป้าหมาย และความคาดหวังส่วนบุคคลที่ตั้งไว้	4.07	0.87	มาก
7. ความสามารถในการพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาทางวิชาการ	4.34	0.70	มาก
8. สามารถสรุปเนื้อหาสาระที่ได้จากการศึกษาเอกสารประกอบการสอน หรือบทเรียน ได้เป็นอย่างดี	4.22	0.72	มาก
9. สามารถจัดทำรายงาน (หรืองานที่ได้รับมอบหมาย) ได้ถูกต้องตามหลักการและมีความสมบูรณ์	4.29	0.67	มาก
10. ความรู้สึกได้รับความสำเร็จและคุณค่าจากการใช้ชีวิตการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่	4.35	0.74	มาก
รวม	4.28	0.74	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.28, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การได้รับองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ตามที่คาดหวังจากหลักสูตรคณะครุศาสตร์ ($\overline{X}$ = 4.44, S.D. = 0.64) รองลงมา ได้แก่ ความรู้สึกได้รับความสำเร็จและคุณค่าจากการใช้ชีวิตการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่ ($\overline{X}$ = 4.35, S.D. = 0.74) และความสามารถในการพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาทางวิชาการ ($\overline{X}$ = 4.34, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ก่อนดำเนินการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษา ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า การตรวจสอบภาวะความสัมพันธ์เชิงเส้นพหุ โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 3 ด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.787-0.811 โดยคู่ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุด คือ ปัจจัยภายในตัวนักศึกษากับปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (r = 0.811) รองลงมา คือ ปัจจัยภายในตัวนักศึกษากับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (r = 0.795) และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้กับปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (r = 0.787) ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าไม่เกิน 0.90 เป็นไปตามเกณฑ์ของ Tabachnick and Fidell (2019) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Tolerance และ VIF พบว่า ค่า Tolerance มีค่าอยู่ระหว่าง 0.278-0.308 ซึ่งมากกว่า .10 และค่า VIF มีค่าอยู่ระหว่าง 3.24-3.60 ซึ่งไม่เกิน 10 เป็นไปตามเกณฑ์ของ Hair et al. (2019) จึงสรุปได้ว่า ตัวแปร

อิสระไม่มีปัญหาภาวะความสัมพันธ์เชิงเส้นพหุ และมีความเป็นอิสระต่อกัน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเป็นอิสระของค่าความคลาดเคลื่อน โดยพิจารณาค่า Durbin–Watson พบว่ามีค่าเท่ากับ 2.13 ซึ่งอยู่ในช่วง 1.50-2.50 แสดงว่าค่าความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระต่อกันและไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ในตัวเองของความคลาดเคลื่อน (No autocorrelation) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2561) ดังนั้น ข้อมูลจึงมีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณต่อไป ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษา	b	S.E.	β	t	p
(Constant)	.343	.152		2.258	.025
ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา (X_1)	.572	.064	.560	8.974	<.001
ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ (X_2)	.278	.053	.310	5.236	<.001
ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม (X_3)	.065	.060	.066	1.083	.280
R = .884, R Square = .782, Adjusted R Square = .779, Std. Error = .275, F = 241.407, p < .001, Durbin-Watson = 2.13					

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จทางการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 241.00$, $p < .001$) โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของความสำเร็จทางการศึกษาได้ร้อยละ 78.2 ($R^2 = 0.782$) เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายในตัวนักศึกษามีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.572$, $p < .001$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ($\beta = 0.278$, $p < .001$) ซึ่งปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมไม่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = 0.065$, $p = 0.280$) และสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.343 + 0.572\ X_1 + 0.278\ X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY' = 0.572\ X_1 + 0.278\ X_2$$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ตามลำดับ นอกจากนี้ ระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยนักศึกษามีการรับรู้ถึงการได้รับองค์ความรู้ตามหลักสูตรในระดับสูง และมีความพึงพอใจต่อความสำเร็จในการเรียน และในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า ปัจจัยภายในตัวนักศึกษาและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จทางการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 78.2 ขณะที่ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ ตามลำดับ โดยเฉพาะในปัจจัยภายใน พบว่า ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติ และวินัยในตนเองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษารับรู้ถึงการได้รับการสนับสนุนจากบริบททางสังคมอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นจากครอบครัว เพื่อน หรือเครือข่ายทางการเรียนรู้ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมแรงจูงใจ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความต่อเนื่องในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะของการจัดการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ การทำงานเป็นกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพ ส่งผลให้เกิดกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม และการสนับสนุนซึ่งกันและกันในกลุ่มผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ขณะเดียวกัน ปัจจัยภายในของผู้เรียน โดยเฉพาะแรงจูงใจ เจตคติ และวินัยในตนเอง ยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนพฤติกรรมการเรียนรู้ และเอื้อต่อความสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่อธิบายว่า ผู้เรียนที่ต้องการประสบความสำเร็จ มักตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานของตน และพยายามปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งเป็นคุณลักษณะนำไปสู่ความสำเร็จทางการศึกษา (McClelland, 1985) และสอดคล้องกับแนวคิด การกำกับตนเองในการเรียนรู้ (Self-regulated learning) ผู้เรียนที่สามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผน ควบคุม และประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะมีแนวโน้มประสบความสำเร็จทางการศึกษา

ในระดับสูง (Zimmerman, 2000) นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมวุฒิ คำเมือง, ไพรัชช์ จันทร์งาม และธราทิตย์ เกตุหอม (2566) ที่พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด นอกจากนี้ โสภนา สุดสมบูรณ์ (2568) ที่พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาภรณ์ หนูเมือง, ศุภราภรณ์ ทองสุขแก้ว, สมุทร สีอุ่น, ทิวาพร เพ็ชรน่วม และศุภกร ทองสุขแก้ว (2565) ที่พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. การศึกษาระดับความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การได้รับองค์ความรู้ตามที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ความรู้สึกถึงความสำเร็จและคุณค่าของการเป็นนักศึกษา และความสามารถในการพึ่งพาตนเอง การแก้ไขปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้ตามลำดับ ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า นักศึกษาสามารถบรรลุผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ได้ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และการพัฒนาตนเองตามเป้าหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการรับรู้ว่าได้รับองค์ความรู้ตามที่คาดหวังในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของคณะครุศาสตร์ที่มุ่งเน้นทั้งการพัฒนาความรู้ทางวิชาการ การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ และการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งผลให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ไปสู่การประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน ความรู้สึกถึงความสำเร็จและคุณค่าของการเป็นนักศึกษา ยังสะท้อนถึงความภาคภูมิใจในตนเอง ความผูกพันต่อสถาบัน และการมีทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จทางการศึกษาและการพัฒนาตนเองในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Student engagement) ที่ระบุว่าความผูกพันและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนกับสถาบันการศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความสำเร็จทางการศึกษา (Tinto & Pusser, 2017) รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1954) ในมิติของความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งเป็นแรงขับสำคัญของความสำเร็จ นอกจากนี้ ความสามารถในการพึ่งพาตนเองและการแก้ไขปัญหา ยังสอดคล้องกับแนวคิดการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของ Zimmerman (2000) และแนวคิดการควบคุมตนเองของ Bandura (1986) ที่เน้นบทบาทของผู้เรียนในการกำกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเอง รวมถึงความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งสะท้อนแนวคิดการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติ (Learning to do) ที่เน้นการบูรณาการความรู้สู่การใช้จริง นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวัฒน์ โรจนวุฒิธรรม (2564) สุภาภรณ์ หนูเมือง และคณะ (2565) และโสภนา สุดสมบูรณ์ (2568) ที่พบว่าความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พบว่า ปัจจัยภายในตัวนักศึกษา ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ และปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จทางการศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 78.2 โดยเมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ปัจจัยภายในตัวนักศึกษามีอิทธิพลเชิงบวกสูงสุด (β = 0.572) สะท้อนให้เห็นว่าตัวตนภายในของผู้เรียน เป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนความสำเร็จทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นความมุ่งมั่น ความรับผิดชอบ วินัยในตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนสามารถเอาชนะอุปสรรคและบรรลุเป้าหมายทางการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของ Zimmerman (2000) ที่อธิบายว่าผู้เรียนที่สามารถวางแผน ควบคุม และประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้จะมีแนวโน้มประสบความสำเร็จสูง รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา โปทาวี และคณะ (2568) พิริยพงศ์ หริ่งรอด, ประภาศิริ รัชชประภาพรกุล และสิวะโชติ ศรีสุทธิยากร (2568) และดวงใจ วงศ์เกย (2567) ที่ได้ผลการศึกษาว่าคุณลักษณะภายใน โดยเฉพาะแรงจูงใจและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิศุทธิภา เมธีกุล (2562) ที่พบว่า พฤติกรรมตั้งใจเรียนเป็นตัวแปรเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในขณะเดียวกัน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มีอิทธิพลรองลงมา (β = 0.278) ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของระบบสนับสนุนจากสถาบัน ทั้งในด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร ตลอดจนทรัพยากรและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการจัดการศึกษามีลักษณะเน้นการบูรณาการองค์ความรู้ทางวิชาการกับการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องอาศัยสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนา รวมถึง การเข้าถึงทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างเพียงพอ จึงช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา โปทาวี และคณะ (2568) ฐิตาพร พุฒกลาง และนลิน สีมะเสถียรโสภณ (2568) และสุวัฒนพงษ์ ร่มศรี (2567) ที่ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรและความพร้อมของเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จทางการศึกษา รวมทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมวุฒิ คำเมือง, ไพรัชช์ จันทร์งาม และธราทิตย์ เกตุหอม (2566) ที่พบว่า พฤติกรรมในการเรียน และสภาพแวดล้อมในการเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมไม่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (β = 0.065) เมื่อพิจารณาร่วมกับตัวแปรอื่นในสมการถดถอย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ในบริบทของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของผู้เรียนมีความสำคัญมากกว่าแรงสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน หรือจากภายนอก ซึ่งปัจจัยภายนอกเหล่านี้อาจไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จ แต่อาจมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านปัจจัยอื่น ๆ อาทิเช่น แรงจูงใจและเจตคติ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในบริบทของนักศึกษาชั้นปีที่ 4

ซึ่งอยู่ในช่วงเตรียมความพร้อมสู่การประกอบ วิชาชีพครู ผู้เรียนมีความเป็นอิสระในการเรียนรู้และมีความสามารถในการกำกับตนเองมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวัลย์ เรืองเดชสิริพงศ์ (2561) และดวงใจ วงศ์เกย (2567) ที่พบว่าแรงสนับสนุนทางสังคมมีบทบาทในการเสริมสร้างแรงจูงใจภายใน ก่อนจะส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาในลำดับถัดไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยภายในตัวนักศึกษามีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาสูงที่สุด ดังนั้น ควรส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะภายในของผู้เรียน โดยเฉพาะด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ วินัยในตนเอง ความรับผิดชอบ และการกำกับตนเองในการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน การให้คำปรึกษา และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการวางแผนและบริหารเวลา เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองและประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาในระดับรองลงมา ดังนั้น ควรพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน รวมถึงความพร้อมของทรัพยากรและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคมไม่ส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จทางการศึกษา ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและอิทธิพลทางตรงทางอ้อมของตัวแปรต่าง ๆ เพื่ออธิบายกลไกความสัมพันธ์ของปัจจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังคณะอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). *สถิติสำหรับงานวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สามลดา.

กาญจนา โปทาวี, ปรียานุช ใจสุข และธิดาวัลย์ อุ่นกอง. (2568). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงรายมหาวิทยาลัยพะเยา. *วารสารครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 8(4)*, น. 247-260.

เฉลิมวุฒิ คำเมือง, ไพรัชช์ จันทร์งาม และธราทิตย์ เกตุหอม. (2566). การเปรียบเทียบตัวแบบการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(2)*, น. 78-94.

ฐิตาพร พุฒกลาง และนลิน สีมะเสถียรโสภณ. (2568). ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การเรียนภาษาและพฤติกรรมการเรียนภาษาอังกฤษกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. *วารสารสหวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 9(1),* น. 127-139.

ณรงค์ ทีปประชัย. (2566). การประยุกต์ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการออกแบบการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในงานวิจัย. *วารสารการวัดประเมินผล สถิติ และการวิจัยทางสังคมศาสตร์, 4(2),* น. 1-23.

ณัฐวัฒน์ โรจนวุฒิธรรม. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา.* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ดวงใจ วงศ์เกย. (2567). อิทธิพลของพฤติกรรมการเรียนรู้และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยนานาชาติเอเชีย-แปซิฟิก. *วารสารรัชต์ภาค, 18(57),* น. 203-220.

ถิรายุ อินทร์แปลง และภูตะวัน โฮ วงศ์ใหญ่. (2567). การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานท่ามกลางภาวะการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. *วารสารวิชาการนอร์ทเทิร์น, 11(3)*, น. 13-27.

ทิพวัลย์ เรืองเดชสิริพงศ์. (2561). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการศึกษาระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พิริยพงศ์ หริ่งรอด, ประภาศิริ รัชชประภาพรกุล และสิวะโชติ ศรีสุทธิยากร. (2568). การพัฒนาตัวแบบทำนายความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนโดยประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบเอนเซมเบิล. *วารสารไทยการวิจัยดำเนินงาน, 13(1),* น. 1-13.

พิศุทธิภา เมธีกุล. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิชญทรรศน์, 14(2),* น. 113-120.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classical test theory) (ฉบับปรับปรุง).* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทิน เจียมประโคน, กานชนก แซ่อุ่ย, สุภาพร ชูสาย และชลธิชา ระลึก. (2564). กรอบความคิดด้านความล้มเหลวและความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีการศึกษา 2561. *วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 23(2),* น. 1-10.

สุภาภรณ์ หนูเมือง, ศุภราภรณ์ ทองสุขแก้ว, สมุทร สีอุ่น, ทิวาพร เพ็ชรน่วม และศุภกร ทองสุขแก้ว. (2565). พฤติกรรมการเรียนและปัจจัยความสำเร็จในการเรียนระบบออนไลน์บนแอปพลิเคชั่นไมโครซอฟต์ทีม ในช่วงสถานการณ์โควิด-19. *วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 12(1)*, น. 1-14.

สุวัฒนพงษ์ ร่มศรี. (2567). ผลกระทบของการเรียนรู้แบบออนไลน์ต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน. *วารสารกว๊านพะเยา, 1(3),* น. 34-42.

โสภนา สุดสมบูรณ์. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์, 17(1)*, น. 11-21.

อริสา สุมามาลย์, วีระเทพ ปทุมเจริญวัฒนา และหิมพรรณ รักแต่งาม. (2563). การเสริมสร้างเป้าหมายในชีวิตของนักศึกษาด้วยจิตตปัญญาศึกษาและการเรียนรู้ของผู้ใหญ่: กระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญและปัจจัยแห่งความสำเร็จ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 17(2),* น. 537-550.

อารีรัตน์ งามขำ, คณากร ก่อกิจธรรมกุล, รุ่งทิพย์ พงษ์อัคคศิรา และเฟื่องฟ้า ขอบคุณ. (2567). แนวทางสู่ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบสะสมหน่วยกิตสำหรับนักศึกษาต่างชาติคณะกายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 30(1),* น. 37-57.

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

George, D., & Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (4th ed.). Boston: Allyn & Bacon.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Boston, MA: Cengage Learning.

Maslow, A. H. (1954). *Motivation and personality.* New York, NY: Harper & Row.

McClelland, D.C. (1985). *Human motivation*. Chicago: Scott, Foresman.

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2019). *Using multivariate statistics* (7th ed.). New York: Pearson.

Tinto, V., & Pusser, B. (2017). *Moving from theory to action: Building a model of institutional action for student success*. Washington, DC: National Postsecondary Education Cooperative.

Zimmerman, B. J. (2000). Self-efficacy: An essential motive to learn. *Contemporary Educational Psychology, 25(1),* pp. 82-91.